

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

zhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravlštva v dijaškem semenišču (Knabensominar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za ostanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Štajerski poslanci slovenski pri ministru Konradu.

Dne 23. aprila 1880 sklenjen je bil v državnem zboru naslednji skončatek: „C. k. vlada se pozivlje, da na učiteljskih, oziroma na izobraziliških za učitelje, v Mariboru in Ljubljani, vvede slovenski jezik kot poučni jezik, vendar je za to skrbeti, da si pripravniki za učiteljstvo prisvojé popolno znanje nemškega jezika s predavanjem nekterih predmetov tudi v tem jeziku.“

Za Ljubljano je vsled tega skončatka nekaj učinjeno, a za učiteljske v Mariboru ostala je ta državnim zborom skončana resolucija mrtvo dete, v katerem se niti jedna žilica ne giblje. Tudi poznejša vprašanja neso rodila uspeha.

Dne 29. februarja letos predstavili so se slovenski poslanci: Goedel, Vošnjak, Raič njegovej prevzišenosti ministru Konradu proseei ga, da rači ukrenoti naj se učiteljske v Mariboru uredi primerno navedenemu skončatku. Po dolgem dokazovanji in moledovanji obečal je rečeni minister, ka hoče strogo na to gledati: vsi učitelji na učiteljski morajo biti zmožni tudi slovenščine, a pripravniki bodo morali razve slovnice še v nekem drugem predmetu izpit napraviti v slovenskem jeziku, da tako pokažejo ne samo zorbno (teoretično) nego tudi porabno zmožnost in sposobnost poučevati v slovenskem jeziku. Kaka dva predmeta ali morebiti trije predmeti: verozakon, računstvo, prirodopisje dočakajo konči deloma bodočo šolsko leto zvršitev storjenega obeta.

Mi Slovenci smo ubogi Lazarji in moramo se zadovoljiti z drtinjem, ki na redkem pada z obilno obloženih miz bogatinskih. Korak za korakom. —

Dokazovala se je tudi neobhodna potreba premembe deželnega šolskega nadzorništva in okrajnega, da se more nek umen napredek v narodnih učilnicah storiti, in šole tako prirediti, da bodo Slovencem koristne; je li kaj do-

ženemo, pokaže najbližnja bodočnost. Treba se je držati načela: roka roko umivlje. Naši zahtevi so sevsema zmerni in majceni, pa še nam se oponaša, ka preveč slovenimo in se prenaglimo, — morebiti kakor polž zvrnovši se prek plota... ka že je za Slovence toliko se zgodilo... Mi štajerski Slovenci še nesmo dosle nikakega zaklada vzdignoli, kateri bi se dal prostim okom opaziti.

O gimnazijskih slovenskih vzporednicah še ničesar točnega in določnega ni rečeno.

Božidar Raič.

Zahtevajmo v pisarnah slovenski!

(Izv. dopis iz Ptuj.)

Na slovenskem Štajerskem, kjer živi po zadnjem številjenji 379.892 Slovencev in le 41.378 Nemcev, mej katerimi pa je $\frac{2}{3}$ nemškutarjev, t. j. takih, ki jih je rodila slovenska mati, a zatajili so kakor Judež svojega Odrénika, svoj mili materni slovenski rod, nahajajo se zadnji čas dačne knjižnice v obeh jezicih, t. j. knjižice nemško-slovenske.

Mi Slovenci smo pohlevni, da, prepohlevni; kajti ob časih, ko so se nahajale dačne knjižice samo v nemškem jeziku, smo molčali. Prav ponižno smo svoje groše v davkarijske pisarne nosili. Neko veselje pa nas je obšlo, ko smo zagledali knjižice v obeh jezicih. Nikdo izmed nas se ni spodtikal poprej ko so bile popolnoma nemške pa tudi sedaj ne, ko so tiskane v obeh jezicih.

Kaki pa so naši nasprotniki, Nemci in nemčurji? Znani tukajšnji lahkoživec dobil je te dni tako v obeh jezicih tiskano knjigo. Kaj stori? Hitro se pritoži v Gradec na finančno direkcijo trdeč, da je on Nemec (?) nemškega rodu (oj?) in da neče knjižice v obeh jezicih. Finančna direkcija v Gradcu je mahoma prošnji tega posilinemca ustregla ter zaukazala vsem davkarijam na slovenskem Štajerskem, da morajo imeti oziroma, si priskrbeti, popolnoma

nemškimi knjižicami. Glejte, kako se pravica tukaj hitro deli!

Mi Slovenci vže toliko in toliko let prosimo ravnopravnosti, da bi se našemu jeziku odkazal vsaj mali prostorček v pisarnah. Toda kako se nam godi? Mi prav nič nemamo proti temu, da se Nemcu piše v njegovem jeziku, da on dobi knjižice samo v svojem jeziku. Ali boli nas to, kako da posamezen Nemec, nad čigar pravim nemštvom pa zelo dvomimo, takoj dobi svojo pravico.

Treba je tedaj naše nam po zakonu zagotovljene pravice odločneje zahtevati nego do sedaj in povsodi se nam je treba pokazati kot prave Slovence. Pri davkarji zahtevajmo knjižice samo v slovenskem jeziku, kajti če ima Nemec pravico zahtevati samo v nemškem jeziku tiskane knjižice, isto tako imamo mi pravico zahtevati samo slovenske. Treba pa je tudi, da zahtevamo slovenska pisma pri c. kr. sodišči, pri c. kr. okrajnem glavarstvu, na pošti, pri notarjih, advokatih, sploh povsodi, kajti le z odločnim zahtevanjem dosežemo, da dobi naš jezik tisto veljavo v c. kr. uradih, ki nje mu pristaja.

Gospodarske stvari.

Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo za Spodnji Štajer v Št. Jurji ob juž. želez.

Odbor omenjenega društva je imel v 28. dan februarja t. l. svoje posvetovanje. Iz zapisnika one seje povzamemo sledeče: Po pozdravu predsednikovem se prebere zapisnik zadnjega zborovanja in potrdi.

Društveni ravnatelj g. dr. Ipavc naznaja 1. da se je zaradi vrbovja, vrbovih sadik, kakoršne nam je pri zadnjem zborovanju v svojem prednašanju priporočal potovalni učitelj krajski g. E. Kramar iz Ljubljane, obrnil na centralni odbor kmetijske družbe štajerske ter prosil od nje vrbovih sadik, katera pa mu je prošnjo vrnila z opombo, da ima prošnjo po kmetijski podružnici celjski uložiti, če hoče kaj doseči; on pa se je potem obrnil rajše na kmetijsko družbo kranjsko v Ljubljani z omenjeno prošnjo, kjer se mu je obljubilo 10.000 koreninastih vrbovih sadik — brezplačno. Odbor vzame to prijazno naklonjenost kranjske družbe radostno na znanje.

2. Vransko šolsko vodstvo prosi cepičev.

3. Krajski šolski svet v Brezuli pri Račjem prosi divjakov.

4. Sadjerejec na Ljubnem prosi cepičev.

5. Neki sadjerejec prosi podpore.

Prosilcem za cepiče ali divjake se je deloma vže ustreglo; a drugim se pa še ne ustreže. Denarne podpore pa društvo do sedaj dajati še ne more.

6. Slavni okrajni odbor Ormoški naklonil je društvu 20 fl. podpore.*) — Odbor z veseljem to jemlje na znanje.

7. Od c. kr. namestnijskega svetovalca g. Haasa došlo poročilo zadevajoče ukaz c. kr. namestništva v Gradci, kateri navaja izjavo deželnega odbora štajerskega o nastavljanju potovalnih učiteljev in podpore 900 fl., katere v ta namen dovoliti namerava — se prečita in se vsestransko o njem posvetuje in sklene odgovoriti primerno.

Odbor sklene, da naj bode prihodnji občni zbor 27. marca t. l. ob 2. uri popoldne s sledečim obravnavalnim redom. 1. Poročilo o društvenem delovanju, 2. Blagajnikovo poročilo, 3. Prednašanje in 4. Predlogi in nasveti društvnikov.

Izmed stavljenih predlogov omenim le one g. M. Vošnjak-a, kateri hoče, da naj si društvo osnuje svoj strokovnjaški list vzajemno s hmeljarskim društvom v Žavci. Ko je g. M. Vošnjak svoj predlog utemeljil sprejme se in sklene s hmeljarskim društvom v Žavci o tej zadevi takoj v dogovor stopiti.

G. Vošnjak dalje nasvetuje, da naj društvo prihodnjo jesen napravi sadno razstavo v Sevnici. — O sprejetji tega nasveta bo določeval še le občni zbor 27. t. m.

V. Jarec.

Kmetijska podružnica ljutomerska bode imela v nedeljo dne 9. t. m. ob 8. uri zaran zborovanje v realki. Vspored: prebranje zapisnika in dopisov, govor o namenu postave zastran povzdige goveje živine, govor o vino in sadjereji, in prosti predlogi in nasveti. V tej podružnici je nastalo živahnejše gibanje v zadnjem času, zato upamo, da se bodo gospodarji v obilnem številu te seje vdeležili, ob enem pa nalagamo vsem gospodarjem, katerim je mar za povzdigo in obstanek kmetijskega stanu, na srce, naj bi se pridružili kot udje tej podružnici; kajti vidimo, da dandanes vsaki stan si pomaga z združenimi silami; to, kar posameznež ne more doseči, dosegne društvo; s takšnim združevanjem si osvojujejo drugi stanovi nadvlado nad kmečkim stanom. Zato raj ne smemo tudi mi zaostati ter moramo z združenimi silami zastopati in braniti svoje koristi nasproti drugim stanom. Jako važna stvar za predstojnike posameznih živinskih okrogov v tem okraji bode pojasnilo o zadevi postave za povzdigo živinoreje.

Sejmi. 11. marcija Maribor, sv. Jurij na južnej železnici, sv. Lovrenc na Dravskem polji, Selnica ob Dravi, 15. marcija Zdole, 17. marcija Cmerec, Račica, Tilmič pri Lipnici, Terbovlje, Podčetrtek.

*) O podpornikih našega društva natančneje prihodnjič enkrat več.